

10

ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Τα τελευταία χρόνια οι πρόσφυγες, οι αιτούντες άσυλο και ο εκτοπισμός έχουν αναδειχθεί σε μείζονα ζητήματα στο πλαίσιο της πολιτικής και της δημόσιας συζήτησης. Παρ' όλα αυτά, το θέμα αυτό περιβάλλεται από μύθους και, πολύ συχνά, από την έλλειψη πραγματικών στοιχείων. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συνοψίζει εδώ 10 αλήθειες για τους πρόσφυγες για μια συζήτηση βάσει πραγματικών στοιχείων.

UNHCR
The UN Refugee Agency

1 37.000 άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν το σπίτι τους κάθε μέρα μέσα στο 2018

Ο εκτοπισμός παγκοσμίως έχει φτάσει σε αριθμούς ρεκόρ καθώς οι συρράξεις γίνονται πιο βίαιες και πιο παρατεταμένες, ενώ οι αιτίες του ξεριζωμού είναι όλο και πιο περίπλοκες. Στα τέλη του 2018, 70,8 εκατομμύρια άνθρωποι είχαν αναγκαστεί να αφήσουν τις εστίες τους σε όλο τον κόσμο εξαιτίας του πολέμου, της βίας και των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο αριθμός αυτός είναι διπλάσιος σε σχέση με 20 χρόνια πριν.

Πηγή: UNHCR Global Trends 2018

2 Τα 4/5 των προσφύγων ζουν σε χώρες που γειτνιάζουν με τις χώρες καταγωγής τους

Το 80% των προσφύγων φιλοξενούνται σε γειτονικές χώρες, κάποιες από τις οποίες ανήκουν στις φτωχότερες χώρες του κόσμου, που φιλοξενούν το 1/3 όλων των προσφύγων. Μόνο το 16% του παγκόσμιου προσφυγικού πληθυσμού φιλοξενείται στις πιο πλούσιες και ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου.

Πηγή: UNHCR Global Trends 2018

3 4 εκατομμύρια πολίτες της Βενεζουέλας έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους από το 2015

Η βία, οι απειλές, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς επίσης και η έλλειψη τροφής, φαρμάκων και βασικών υπηρεσιών, έχουν οδηγήσει στη μεγαλύτερη κρίση εκτοπισμού στη σύγχρονη ιστορία της Λατινικής Αμερικής. Πάνω από 4 εκατομμύρια πολίτες της Βενεζουέλας έχουν εγκαταλείψει τη χώρα από το 2015. Αν και η πλειοψηφία των ανθρώπων αυτών έχει ανάγκη από διεθνή προστασία, μόνο μισό εκατομμύριο ανάμεσά τους έχει προχωρήσει σε αίτημα ασύλου.

Πηγή: UNHCR Global Trends 2018, UNHCR Data Portal

4 Εκατομμύρια άνθρωποι είναι εκτοπισμένοι μέσα στη δική τους χώρα

Ενώ ο αριθμός των προσφύγων που έχουν εγκαταλείψει τις χώρες καταγωγής τους ανέρχεται σε 25,9 εκατομμύρια, υπάρχουν 41,3 εκατομμύρια εσωτερικά εκτοπισμένοι, δηλαδή άνθρωποι που έχουν εκτοπιστεί μέσα στην ίδια τους τη χώρα. Ακόμα και αν δεν έχουν διασχίσει σύνορα, η προστασία που χρειάζονται και οι ανθρωπιστικές τους ανάγκες είναι παρόμοιες με εκείνες των προσφύγων. Οι χώρες με τον μεγαλύτερο πληθυσμό εσωτερικά εκτοπισμένων είναι η Κολομβία, η Συρία και το Κονγκό.

Πηγή: UNHCR Global Trends 2018

5

Οι αφίξεις στην Ευρώπη έχουν μειωθεί σημαντικά

Ο αριθμός των προσφύγων και των μεταναστών που διασχίζουν τη Μεσόγειο και φτάνουν στην Ευρώπη έχει μειωθεί σημαντικά. Το 2018, ο αριθμός των ανθρώπων που έφτασαν στην Ευρώπη ήταν 141.472, σε σύγκριση με τους 1.032.408 ανθρώπους το 2015. Παρά την μείωση κατά 86% στις αφίξεις, ο αριθμός των θανάτων στη Μεσόγειο αυξήθηκε δραματικά. Τον περασμένο χρόνο, κατά μέσο όρο, έξι άνθρωποι έχαναν τη ζωή τους καθημερινά στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ευρώπη.

Πηγή: *Desperate Journeys*, έκθεση της Υ.Α., 2018

6

Τα 2/3 των προσφύγων παγκοσμίως προέρχονται από μόλις πέντε χώρες

Πάνω από τα 2/3 των προσφύγων σε ολόκληρο τον κόσμο προέρχονται από μόλις πέντε χώρες, με τους πρόσφυγες από τη Συρία να αποτελούν σχεδόν το 1/3 του παγκόσμιου προσφυγικού πληθυσμού. Ακολουθούν οι πρόσφυγες από το Αφγανιστάν, το Νότιο Σουδάν, τη Μυαμάρ και τη Σομαλία. Στη Σομαλία, οι βίαιες συγκρούσεις που αναγκάζουν τους ανθρώπους να φύγουν συνεχίζονται εδώ και σχεδόν 30 χρόνια.

Πηγή: *UNHCR Global Trends 2018*

7

Πάνω από το 90% των αναγκών για επανεγκατάσταση παγκοσμίως δεν καλύπτεται

Καθώς μεγαλώνει ο αριθμός των ευάλωτων προσφύγων, οι οποίοι εκτιμάται από την Υ.Α. ότι δεν μπορούν να λάβουν επαρκή προστασία στις χώρες φιλοξενίας όπου βρίσκονται, η ανάγκη για αύξηση των θέσεων επανεγκατάστασης είναι επείγουσα. Η Υ.Α. εκτιμά ότι 1,4 εκατ. πρόσφυγες έχουν ανάγκη να επανεγκατασταθούν μέσα στο 2019. Ωστόσο, το 2018 προσφέρθηκαν μόλις 92.400 θέσεις επανεγκατάστασης από 25 κράτη.

Πηγή: *UNHCR Global Resettlement Needs 2019*, *UNHCR Resettlement Fact Sheet 2018*

8

Οι μισοί πρόσφυγες στον κόσμο είναι παιδιά

Ο μισός προσφυγικός πληθυσμός στον κόσμο είναι παιδιά και νέοι κάτω των 18 ετών. Περισσότερα από 110.000 παιδιά είναι χωρισμένα από την οικογένειά τους. Το 2018, 27.600 ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά αναζήτησαν άσυλο σε χώρες σε όλο τον κόσμο. Η αναγκαστική μετακίνηση έχει σοβαρές συνέπειες για τις ευκαιρίες εκπαίδευσης των παιδιών. Σήμερα, 3,7 εκατομμύρια παιδιά πρόσφυγες βρίσκονται εκτός σχολείου.

Πηγή: *UNHCR Global Trends 2018*, *Stepping Up: Refugee Education in Crisis*, έκθεση της Υ.Α., 2019

9 Οι περισσότεροι πρόσφυγες ζουν στις πόλεις, όχι σε καταυλισμούς

Πάνω από το 60% των προσφύγων παγκοσμίως ζουν σε μικρότερες ή μεγαλύτερες πόλεις, όπου συχνά έχουν περισσότερες ευκαιρίες να βρουν εργασία, να πάνε σχολείο και να χτίσουν μια νέα ζωή. Ωστόσο, ενώ οι καταυλισμοί προορίζονται ως μια προσωρινή λύση σε έκτακτες καταστάσεις, πολλοί πρόσφυγες καταλήγουν να περνούν δεκαετίες σε προσωρινά καταλύματα σε όλο τον κόσμο εξαιτίας της έλλειψης εναλλακτικών λύσεων.

Πηγή: UNHCR Global Trends 2018

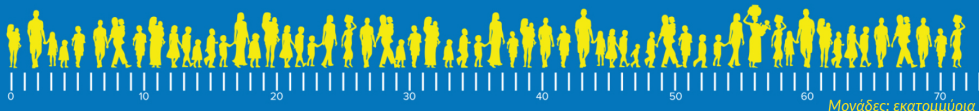

10 Το να ζητά ένας άνθρωπος άσυλο δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση έγκλημα

Το δικαίωμα να αναζητά άσυλο σε μια άλλη χώρα ένας άνθρωπος που έχει χάσει την προστασία της δικής του χώρας, προβλέπεται στο Άρθρο 14 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η Σύμβαση της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων αποτελεί την πρώτη συνθήκη που μετέτρεψε τα ιδανικά της Διακήρυξης σε νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις. Επομένως, δεν αποτελεί έγκλημα το να ζητά κανείς άσυλο, ακόμα και αν έχει μπει στη χώρα με παράτυπο τρόπο.

Πηγή: Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

70,8 εκ. άνθρωποι αναγκαστικά εκτοπισμένοι παγκοσμίως

Εσωτερικά εκτοπισμένοι

41,3 εκ.

Πρόσφυγες

25,9 εκ.

Αιτούντες άσυλο

3,5 εκ.

20,4 εκ. υπό την εντολή της Ύπατης Αρμοστείας
5,5 εκ. Παλαιστίνιοι πρόσφυγες υπό την εντολή της UNRWA

Ο ακριβής αριθμός των ανιθαγενών παγκοσμίως δεν είναι γνωστός, αλλά η Υ. Α. εκτιμά ότι ανέρχεται σε πολλά εκατομμύρια. Ανάμεσά τους, ένας στους τρεις είναι παιδί.

UNHCR
The UN Refugee Agency

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες | Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα
Μιχαλακοπούλου 91, 11 528, Αθήνα | Τηλ: 216 2007800, Fax: 210 6726417
Email: great@unhcr.org | www.unhcr.gr